

CASA MARE – VALOARE SPIRITUALĂ ȘI MATERIALĂ

MADAN Elena

Institutul Patrimoniului Cultural al ASM

Recenzent: MALCOCI Vitalie, doctor în Studiul Artelor

Cuvinte cheie: *Casa Mare, valoare spirituală, valoare materială, valoare artistică*

Casa Mare este simbolul bunăstării spirituale și materiale. În Casa Mare se află într-o armonie perfectă: icoana, masa, covorul, oglinda, proscopul și busuiocul. La început, Casa Mare era un colț mai deosebit al casei, în ungherul căruia se amplasa icoana hramului casei. Dacă, la început o gospodină era apreciată, prin acea curățenie a Casei Mari, prin schimbul la timp al busuiocului, ulterior să devină localul mândriei, unde sunt depozitate covoare, oglinzi și cristale. Conform tradiției, pețitorii găseau mireasa în Casa Mare.

În sec. al XIX-lea, așa cum aflăm din statisticile timpului, planurile locuințelor cuprindeau în medie una, două sau trei camere. Casa cu o singură încăpere fiind mai frecventă până la începutul sec. XIX, iar aceea cu două și trei încăperi către sfârșitul lui. Acest lucru este confirmat și de cercetările noastre efectuate în teren.

Funcțiile încăperilor ce depind de planul casei au o importanță deosebită pentru studiul interiorului, deoarece determină conținutul și modul de organizare atât al obiectelor cu caracter funcțional cât și a celor cu caracter decorativ.

Apariția unei a doua încăperi de cealaltă parte a tindei, marchează tendința de descentralizare a funcțiilor încăperii originare și este foarte evidentă la casele mai noi. În noua încăpere, destinată oaspeților, se păstrează cele mai frumoase obiecte din gospodărie, care-i conferă un aspect sărbătoresc.

Analizând fiecare obiect (element) în parte, observăm îmbinarea valorilor spirituale, materiale cât și a celor artistice. Broderii și prosoape aranjate, care îmbrăcau icoanele, portretele, fotografiile rudelor, deseori, doar ca piese cu elemente decorative pe perete, evidențiând iscusința gospodinei, având cea mai profundă demonstrare spirituală. Cele mai frumoase lăcере, covoare și țoluri îmbrăcau camera, fiind amplasate pe pereți, lațe, paturi și podea.

Astăzi, în modernitatea în care trăim, Casa Mare a devenit modernă. Desigur, dimensiunile, mobilierul, înălțimea tavanului e alta, perdelele și broderiele sunt altele, dar esența a rămas aceeași.